

पनवेल महानगरपालिका

ता. पनवेल, जि. रायगड

पनवेलचा प्रभू वटोभवा

कार्यालय :- आयुक्त मुख्यालय, २ रा मजला,
पनवेल - ४१०२०६, दूरध्वनी क्र. ०२२-२७४५८०४०/४१/४२
Email Id : panvelcorporation@gmail.com

जा.क्र.पमपा/सआका/१८०९/२०२२

दिनांक :- ०२/११/२०२२

प्रति,
श्री. सस्मित आचरेकर,
पिल्लार्ड शैक्षणिक संस्था,
पनवेल

विषय :- पनवेल महानगरपालिका क्षेत्रात शहर सौंदर्यीकरण अभियान प्रभावीपणे राबविण्याबाबत स्थापन करण्यात आलेल्या समितीच्या बैठकीबाबत.

संदर्भ :- १) महाराष्ट्र शासन, नगर विकास विभागाकडील शासन परिपत्रक क्र. संकिर्ण-२०२२/प्र.क्र.२२५/नवि-२० दिनांक २८ जुलै, २०२२
२) पनवेल महानगरपालिका कार्यालयीन आदेश क्र. जा.क्र.पमपा/अतिका/२६०८/२०२२ दिनांक ०४ ऑगस्ट, २०२२

महोदय,

उपरोक्त संदर्भिय शासन आदेशान्वये नगरविकास विभागामार्फत राज्यातील सर्व नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांमध्ये शहर सौंदर्यीकरण अभियान हाती घेण्यात आले असून राज्यातील सर्व स्थानिक स्वराज्य संस्थांमध्ये सदरचे अभियान राबविण्याबाबत मार्गदर्शक सूचना देण्यात आलेल्या आहेत. सदर अभियान राबविताना आपल्या क्षेत्रातील सन्माननीय लोकप्रतिनिधींचे मार्गदर्शन घेऊन शहर सौंदर्यीकरणाच्या कामी त्यांचा उत्स्फूर्त सक्रिय सहभाग राहिल यादृष्टीने नियोजन करण्यात यावे असे सूचित करण्यात आले आहे.

शहर सौंदर्यीकरण अभियान पनवेल महानगरपालिकेच्या हद्दीमध्ये प्रभावीपणे राबविण्यासाठी समितीची स्थापना करण्यात आली आहे. मा. आयुक्त महोदय यांच्या अध्यक्षतेखाली सदर समितीची बैठक दिनांक ०४/११/२०२२ रोजी दुपारी १२ वाजता मा. आयुक्त महोदय यांच्या दालनासमोरील महानगरपालिकेचे बैठक सभागृह येथे आयोजित करण्यात आली आहे. तरी सदर बैठकीकरीता सन्माननीय सदस्य म्हणून आपण उपस्थित रहावे ही विनंती.

(डॉ. व.व. विधाते)

सहाय्यक आयुक्त

पनवेल महानगरपालिका

पनवेल महानगरपालिका

ता.पनवेल, जि.रायगड

स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव

कार्यालय :- आयुक्त मुख्यालय, २ रा मजला, देवाळे तलावाच्या समोर, गोखले हॉलच्या शेजारी, पनवेल - ४१० २०६
दूरध्वनी क्र. ०२२-२७४५८०४०/४१/४२ Email Id : panvelcorporation@gmail.com

जा.क्र.पमपा/अतिका/ ३६०८ /२०२२

दिनांक :- ०४/०८/२०२२

कार्यालयीन आदेश

विषय :- राज्यातील नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांमध्ये शहर सौंदर्यीकरण अभियान राबविण्याबाबत.

संदर्भ :- महाराष्ट्र शासन, नगर विकास विभागाकडील शासन परिपत्रक क्र.संकिर्ण-२०२२/
प्र.क्र.२२५ /नवि-२० दिनांक २८ जुलै, २०२२.

संदर्भिय शासन आदेशान्वये नगर विकास विभागामार्फत राज्यातील सर्व नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांमध्ये शहर सौंदर्यीकरण अभियान हाती घेण्यात आले असून राज्यातील सर्व स्थानिक स्वराज्य संस्थांमध्ये सदरचे अभियान राबविण्याबाबत मार्गदर्शक सूचना देण्यात आलेल्या आहेत. सदर अभियान राबविताना आपल्या क्षेत्रातील सन्माननीय लोकप्रतिनिधींचे मार्गदर्शन घेऊन शहर सौंदर्यीकरणाच्या कामी त्यांचा उत्स्फूर्त सक्रिय सहभाग राहिल यादृष्टीने नियोजन करण्यात यावे असे सूचित करण्यात आले आहे.

शहर सौंदर्यीकरण अभियान पनवेल महानगरपालिकेच्या हद्दीमध्ये प्रभावीपणे राबविण्यासाठी पुढीलप्रमाणे समितीची स्थापना करण्यात येत आहे.

अ.क्र.	अधिकाऱ्यांचे नांव	पद
१	श्री.गणेश देशमुख, आयुक्त, पनवेल महानगरपालिका	अध्यक्ष
२	श्रीम.तृप्ती सांडभोर, अतिरिक्त आयुक्त, पनवेल महानगरपालिका	सदस्या
३	श्री.सचिन पवार, उपायुक्त, पनवेल महानगरपालिका	सदस्य
४	श्री.संजय जगताप, शहर अभियंता, पनवेल महानगरपालिका	सदस्य
५	श्रीम.ज्योती कवाडे, सहा.संचालक, नगररचनाकार, पनवेल महानगरपालिका	सदस्या
६	श्री.संजय कटेकर, प्रकल्प अभियंता, पनवेल महानगरपालिका	सदस्य
७	श्री.आदिनाथ पाटकर, वास्तुविशारद	सदस्य
८	श्री.राकेश प्रजापती, बांधकाम विकासक संघटना प्रतिनिधी	सदस्य
९	श्री.श्रीकृष्ण देवीकर, BEL, औद्योगिक संस्था	सदस्य
११	श्री. सस्मित आचरेकर, पिल्लाई शैक्षणिक संस्था	सदस्य
१२	श्री.वैभव विधाते, सहायक आयुक्त, पनवेल महानगरपालिका	सदस्य सचिव

अ.क्र.	प्रभाग क्रमांक	शहरातील चौकांची यादी
१	१	निरंक
२	१/२	ओम मेडीकल चार रस्ते
३		सेक्टर- १९, तळोजा फेज-२
४	२	नावडे कॉलनी प्रवेश चौक
५	३	पापडीचा पाडा पोलीस चौकी
६		सेक्टर- ३५ मेट्रो ब्रॉज
७		सेक्टर- २३, जे कुमार सर्कल
८	४	शिल्प चौक, सेक्टर- १३, खारघर
९		प्रीन हेरिटेज सर्कल, सेक्टर- २०, खारघर
१०	५	उत्सव चौक, सेक्टर- ७
११	६	श्री मंकी पॉइंट सेक्टर- ०८
१२		हिरानंदानी ब्रॉज, सेक्टर- ०७
१३	७	से. ०९ डि मार्ट
१४		से. १४ पार्म विहार समोर
१५		से. २० श्रीजी स्वीट मार्ट समोर
१६		से. १२ म्हसीबा तलाव जवळ
१७	८	से. ५ आत्माराम चौक
१८		से. ८ IDBI बँक
१९		से. १० कारमेल स्कुल
२०		से. १० गुरुद्वार
२१		से. ५ई सिडको ऑफीस
२२	९	निरंक
२३	१०	शिवसेना शाखा
२४		कळंबोली लेबर नाका
२५	११	शिवसेना शाखा से. ३६
२६		दि. बा. पाटील मार्ग से. १९
२७		स्मशानभूमी कामोटे से. १५
२८	१२	गोकुल डेरी से. १९
२९		ऐश्वर्या हॉटेल से. २०
३०		कामोटे पोलिस स्टेशन से. ७
३१		मालवन तडका हॉटेल से ३५
३२	१३	सिडका भाजी मार्केट से. २४
३३		दि. बा. पाटील चौक से. १०/१५
३४		दि. बा. पाटील चौक से. २०/२१
३५		H.P GAS चौक से. ६.ए
३६		एम. एन. आर. स्कुल से. ७/८
३७	१४	खांदाकॉलनी सिग्नल हायवे रोड
३८		शिवाजी महाराज चौक सं२५ कामोटे
३९		नॅशनल बँक खांदा कॉलनी से १४
४०		टपाल नाका चौक
४१		मेवाड हॉटेल चौक
४२		मुसलमान नाका (कच्छी मोहल्ला) चौक
४३		दि. बा. पाटील चौक, कृष्णा डेअरी.
४४		दि. बा. पाटील चौक (लोकमान्य बाजार)
४५		ठाण नाका चौक (पाण्याची टाकी)
४६		कृष्णा डेअरी (५२ बंगला)
४७	नविन तहसिल चौक	
४८	H.O.C कॉलनी चौक	

४९	१५	शिवाजी चौक, मच्छी मार्केट जवळ से. ०८
५०		खांदा कॉलनी सिग्नल से. ०१
५१	१६	एच.डि.एफ.सी. सर्कल सेक्टर:-१ एस
५२		पाण्याच्या ऑफीसच्या बाजूला (माथेरान रोड) सेक्टर:-१
५३		सिडको ऑफिस समोर सेक्टर:-०१
५४		आदई सर्कल सेक्टर:-११
५५		गरुद्वार च्या बाजूला (पोलिस मैदान) सेक्टर:-०५ ए
५६		नवीन पनवेल आणि खांदा कॉलनी ब्रिज च्या खाली सेक्टर:- ०६
५७		आदई सर्कल
५८	१७	एच.डि.एफ.सी. बँक सर्कल
५९		अभ्युद्य बँक समोर
६०		रेल्वे स्टेशन सर्कल
६१		डॉल्फिन सोसायटी
६२		नवीन पनवेल रेल्वे स्टेशन समोर
६३		काकण फूड हॉटेल समोर
६४		बालाजी आंगण समोर
६५		सोसायटी नाका
६६		ओरियन मॉल
६७		SBI बँक
६८	१८	वाल्मिकी नगर चौक
६९		सावरकर चौक
७०		सहस्रबुद्धे हॉस्पिटल चौक
७१		अनिल बार चौक
७२		दि.बा.पाटील चौक
७३		चिंतामणी चौक
७४		रिलायन्स प्रेश चौक
७५		सिडको ऑफिस मागे
७६	शबरी हॉटेल	
७७	१९	पंचरत्न सर्कल
७८		उरणनाका सर्कल
७९		जुना कनाळा सर्कल
८०		रोटरी सर्कल
८१		जुना आदर्श हॉटेल सर्कल
८२	२०	कर्मवीर भाऊराव पाटील सर्कल
८३		विसपुते गल्से हॉस्टेल शेजारी
८४		पोदी स्मशानभूमी समोर
८५		पिल्लई कॉलेज मुख्य गेट
८६		सुनिल बाहेरा ऑफीस समोर
८७		माराज रिक्सा स्टॅड
८८		पंचमुखा सिग्नल
८९	चारफाटा चौक, काळुंदे	

अ.क्र.	प्रभाग क्रमांक	शहरातील रस्ते/ दुभाजकांवर झाडे लावलेली यादी	
१	१	निरंक	
२	१/२	बॉल कंपनी ते हायकल कंपनी, एम.आय.डी.सी	
३		नितलस फाटा ते चिंदाल ड्रस	
४		तोडरे फाटा ते नितलस फाटा	
५		नावडे फाटा ते तोडरे फाटा	
६	२	बॉक कंपनी एम.आय.डी.सी	
७	३	रांजणपाडा स्मशानभुमी ते पापडीचा पाडा सर्कल	
८		पापडीचा पाडा सिग्नल ते पापडीचा पाडा सर्कल	
९		पापडीचा पाडा सर्कल ते खुटुकबांधण	
१०		खुटुकबांधण ते सेक्टर- ३६ व्हॅली शिल्प	
११		खुटुकबांधण ते ओवेकॅम्प नाका	
१२		ओवेकॅम्प नाका ते ग्रामविकास भवन	
१३		जे कुमार सर्कल ते गुरुद्वारा	
१४		जे कुमार सर्कल ते रांजणपाडा स्मशानभुमी	
१५		रांजणपाडा मेट्रो ब्रीज ते सेक्टर- ३५ सर्कल	
१६		सेक्टर- ३५ सर्कल ते हॉटेल १२/२०	
१७		फुटबॉल स्टेडीयम ते सेक्टर- ३५ सर्कल	
१८		सेक्टर- ३५ सर्कल ते ओवे पोलीस चौकी	
१९		ओवे पोलीस चौकी ते ओवेकॅम्प नाका	
२०		ओवे पोलीस चौकी ते जे कुमार सर्कल	
२१		४	डेली बाजार ते चरोबा मंदिर
२२			चरोबा मंदिर ते सुवर्ण गंगा ज्वेलर्स
२३			बालाजी स्वीट ते रिलायन्स फ्रेश शॉप
२४			रिलायन्स फ्रेश शॉप ते रामशेठ ठाकुर स्कुल
२५			रघुनाथ विहार ते शिल्प चौक
२६			शिल्प चौक ते हरिओम हेरिटेज
२७	ग्रीन हेरिटेज सर्कल ते जे कुमार सर्कल		
२८	ग्रामविकास भवन ते ग्रीन हेरिटेज सर्कल		
२९	ग्रीन हेरिटेज सर्कल ते मुबी स्मशानभुमी		
३०	शिल्प चौक ते ग्रीन हेरिटेज सर्कल		
३१	मुबी स्मशानभुमी ते चिचेचा झाड		
३२	५		खारघर इंटी पॉइंट ते उत्सव चौक
३३		उत्सव चौक ते एस एन पार्क सोसायटी, से-३	
३४		उत्सव चौक ते ग्रामविकास भवन	
३५		पटेल हेरिटेज ते चरोबा मंदिर	
३६		भारती विद्यापीठ ते आर बी आय कॉलनी	

३७		खारघर रेल्वे स्टेशन ते साईस्वर सेक्टर- ०२
३८		कॅफे कॉफी डे ते के जी एन हॉटेल
३९		ग्लोमॅक्स मॉल ते दांडेकर हॉस्पिटल सेक्टर- ०२
४०		भुमी हाईटस सोसायटी ते हायवे ब्रेक हॉटेल
४१		हायवे ब्रेक हॉटेल ते एस बी आय बँक
४२		एस बी आय बँक ते जिऑन बिल्डिंग
४३		एस बी आय बँक ते गॅलेक्सी नेबुला
४४	६	जिऑन बिल्डिंग ते सी क्वीन पॅराडाईस
४५		सुवर्ण गंगा ज्वेलर्स ते बालाजी स्वीट
४६		सुवर्ण गंगा ज्वेलर्स ते डी ए व्ही स्कुल
४७		डी ए व्ही स्कुल ते विबग्नो स्कुल सर्वीस रोड
४८		डी ए व्ही स्कुल ते विबग्नो स्कुल
४९		बालाजी स्वीट ते मोनाच लक्झरीया
५०		मोनाच लक्झरीया ते सेक्टर- १९ स्मशानभुमी सर्वीस रोड
५१		मोनाच लक्झरीया ते सेक्टर- १९ स्मशानभुमी
५२		पल्लवी अर्विदा हॉटेल ते सिडको ऑफीस पर्यंत
५३		से. १७ फीनिक्स सोसायटी ते से. १२ म्हसोबा तलाव पर्यंत
५४	७	निळकंठ स्वीट ते सिध्दीविनायक हॉस्पिटल पर्यंत
५५		से. १४ महाराष्ट्र शाळा ते ब्लॅक स्मित पर्यंत
५६		लिक रोड रोडपाली सिग्नल ते मार्बल पंप पर्यंत
५७		से. ५ आत्माराम चौक ते. से. ५ई सिडको ऑफीस (झाडे आहेत)
५८	८	से. ८ IDBI बँक ते से. ६सनशार्इन सोसायटी (झाडे आहेत)
५९	९	सत्यम हॉस्पिटल ते वरुण हॉटेल से. ०३ ई,
६०		जलाराम इन्टरप्रायजेस ते आत्माराम चौक से. ०३ई
६१	१०	से. ०२ लेबर नाका ते आत्माराम चौक
६२	११	कामोठे ब्रिज ते मानसरोवर रेल्वे स्टेशन
६३	१२	शिवसेना शाखा जांगींग ट्रक रोड से. ३६
६४		मानसरोवर सोसा. डिसेल्टवा रोड से. ३४
६५	१३	STP रोड से. ३१
६६		विस्टा कॉर्नर ते खांदेश्वर रेल्वे स्टेशन रोड
६७		खांदेश्वर रेल्वे स्टेशन जांगींग ट्रक ते खांदा कॉलनी सिग्नल
६८		खांदा कॉलनी सिग्नल ते मेटो मेडीकल खांदा कॉलनी
६९	१४	लायन्स गार्डन ते ठाना नाका रोड
७०		स्वामी नारायण मंदिर ते विट सेंटर
७१		कृष्णा डेयरी ते तहसिल नाका पर्यंत (भुशेरा पाक) रोड पर्यंत
७२		संपूर्ण ५२ बंगला
७३		निलसिध्दी रोड से. ११ (झाडे आहेत)
७४		C.K.T कॉलेज समोरील रोड से. ११ (झाडे आहेत)
७५	१५	NMMT बस डेपो समोरील रोड (आसुडगाव) (झाडे आहेत)
७६		देशीतडका हॉटेल समोरील रोड (आसुडगाव) (झाडे आहेत)
७७		मच्छी मार्केट ते खांदाकॉलनी सिग्नल (झाडे आहेत)
७८		खांदाकॉलनी ओव्हर हेड ब्रिजच्या खाली (कुंडया आहेत)

७९		आदई सर्कल सेक्टर:-११ ते आदई कमानी सेक्टर:-०८	
८०		दत्तगुरु सोसायटी सेक्टर:- ७ ते टेबांडा ब्रिज सेक्टर:-६	
८१	१६	सूर्य गायली सोसायटी प्लॉट नं:-डि १५ ते हरीमहाल सोसायटी सेक्टर:-०५ ए (काजरी स्वीट)	
८२		हरीमहाल सोसायटी सेक्टर:-०५ ए (काजरी स्वीट) ते एच.डि.एफ.सी. सर्कल सेक्टर:-०१ एस	
८३		फिनिक्स हॉटेल सेक्टर:-०८ ते नवीन पनवेल आणि खांदा कॉलनी ब्रिज	
८४		आदई सर्कल ते एच.डी.एफ.सी. सर्कल	
८५	१७	एच.डी.एफ.सी. सर्कल ते विसपुते कॉलेज	
८६		आदई सर्कल ते डॉल्फीन सोसायटी	
८७		डॉल्फीन सोसायटी ते अभ्युद्य बँक	
८८		मॅगो गार्डन ते रामचंद्र मिशन आश्रम	
८९		रामचंद्र मिशन रोड ते रेल्वे स्टेशन	
९०		शिवाजी नगर ते कोकण फूड हॉटेल पर्यंत	
९१		कोकण फूड हॉटेल ते सुनिल बहिरा ऑफिस	
९२		कोकण फूड हॉटेल ते रेल्वे स्टेशन	
९३		१८	आशियांना ते सावरकर चौक
९४			वडाले तलाव
९५	HDFC सर्कल ते शबरी हॉटेल		
९६	C.K.T समोरील रोड ते खांदा कॉलनी		
९७	जेष्ट नागरीक ते ठाणा नाका रोड		
९८	१९	रोटरी सर्कल ते जुना कर्नाळा सर्कल	
९९		रोटरी सर्कल ते डॉ बाबासाहेब आंबेडकर पुतळा	
१००		रोटरी सर्कल ते पंचरत्न सर्कल	
१०१		उरण नाका ते तक्का सिग्नल	
१०२		रोटरी सर्कल ते गांधी हॉस्पिटल	
१०३	२०	विसपुते गल्स हॉस्टेल ते पोदी स्मशानभूमी	
१०४		पोदी स्मशानभूमी ते नॅशनल हार्मोनी	
१०५		सुनिल बहिरा ऑफिस ते पंचमुखी सिग्नल	
१०६		बाबा तुलिप ते चारफाटा चौक, काळुंद्रे	
१०७		चारफाटा चौक, काळुंद्रे ते सुनिल चिखलेकर घर	
१०८		कातकर वाडी रोड ते साई सिध्दा सोसायटी	
१०९		नविन पनवेल कातकर वाडी ते पिल्लई कॉलेज	

(5)

अ.क्र.	प्रभाग क्रमांक	शहरातील रस्ते/ दुभाजकांवर झाडे नसलेली यादी
१	१	निरंक
२	१/२	निरंक
३	२	निरंक
४	३	निरंक
५	४	सुवर्ण गंगा ज्वेलर्स ते कोपरा ब्रीज
६	५	निरंक
७	६	निरंक
८	७	निरंक
९	८	निरंक
१०	९	निरंक
११	१०	निरंक
१२	११	कामाठे सेक्टर २५ संपुर्ण
१३	१२	कामाठे सेक्टर २५ संपुर्ण
१४	१३	कामाठे सेक्टर २५ संपुर्ण
१५	१४	कामाठे सेक्टर २५ संपुर्ण
१६	१५	निरंक
१७	१६	निरंक
१८	१७	निरंक
१९	१८	निरंक
२०	१९	निरंक
२१	२०	निरंक

राज्यातील नागरी स्थानिक स्वराज्य
संस्थांमध्ये शहर सौंदर्यीकरण
अभियान राबविण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग,
शासन परिपत्रक क्र.संकिर्ण-२०२२/प्र.क्र. २२५/नवि-२०
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
४ था मजला, मुख्य इमारत,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक : २८ जुलै, २०२२

परिपत्रक

नगर विकास विभागामार्फत राज्यातील सर्व नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांमध्ये शहर सौंदर्यीकरण अभियान हाती घेण्यात येत असून राज्यातील सर्व स्थानिक स्वराज्य संस्थांमध्ये हे अभियान राबविण्यात येईल. या अभियानाच्या अंमलबजावणीसाठी पुढील मार्गदर्शक सूचना देण्यात येत आहेत.

१. शहर सौंदर्यीकरण अभियानाच्या अंमलबजावणीसाठी शहराच्या नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेतर्गत खालील प्रमाणे कार्यगटाची स्थापना करण्यात यावी :-
  - i. आयुक्त/ मुख्याधिकारी
  - ii. शहर अभियंता / नगर अभियंता
  - iii. नगररचनाकार
  - iv. आरोग्य विभाग /स्वच्छता विषयक अधिकारी
  - v. निमंत्रित सदस्य- अधिकृत बांधकाम विकासक संघटना प्रतिनिधी, वास्तुविशारद, नामांकित शैक्षणिक संस्था (अभियांत्रिकी महाविद्यालय / कला महाविद्यालय), औद्योगिक संस्था व कलाकार इ.
  - vi. आयुक्त / मुख्याधिकारी यांनी आवश्यकतेनुसार प्राधिकृत केलेला प्रतिनिधी
  - vii. विशेष निमंत्रित
२. सदर अभियान आपल्या शहरामध्ये प्रभावीपणे राबविण्यासाठी आपल्या क्षेत्रातील सन्माननीय लोकप्रतिनिधींचे मार्गदर्शन घ्यावे तसेच शहर सौंदर्यीकरणाच्या कामी त्यांचा सक्रिय सहभाग राहिल असे पहावे.
३. शहर सौंदर्यीकरण अभियान राबविण्यासाठी अनुसरावयाची कार्यपध्दती :-
  - i. शहरातील अस्वच्छ जागांची निश्चिती करण्यात यावी. या जागांची स्वच्छता करणे व त्यांचे सौंदर्यीकरण तसेच सुशोभिकरण हाती घेणे.
  - ii. शहरातील मध्यवर्ती चौकाची स्वच्छता करणे, चौकाचे सुशोभिकरण करणे यावर जागा उपलब्धतेनुसार भिती चित्रे, कारंजे, शिल्प उभारणे व सामाजिक संदेश देणारे व जनजागृती करणारे चित्र रेखाटणे.
  - iii. शहरात सुयोग्य ठिकाणी वाहतूक बेट (ट्रॅफिक आयलंड) सुशोभिकरण व स्वच्छता करणे.

- iv. शहरातील रस्ता दुभाजकांची स्वच्छता करणे, दुभाजकांवर शोभिवंत वृक्ष व फुल झाडांची लागवड करणे तसेच दुभाजकांमध्ये शिल्प उभारणे.
  - v. शहरातील प्रमुख व मध्यवर्ती भागातील रस्त्यांच्या दुतर्फा भिंतींवर विविध विषयांबद्दलच्या जनजागृती साठी चित्रे रेखाटणे.
  - vi. शहरातील प्रमुख इमारती, शाळा, महाविद्यालये, हेरिटेज इमारती यांच्याबाहेर समर्पक भिंती चित्रे रेखाटणे.
  - vii. शहरातील भुयारी मार्ग, फुट ओव्हर ब्रीज (पादचारी उन्नत मार्ग), उड्डाणपूल सुशोभित करणे.
  - viii. तलाव, जलाशये व विहिरी सुशोभिकरण करणे (पाण्यावरील तरंगणारा कचरा / जलपर्णी काढून टाकणे), तलाव परिसराची स्वच्छता करणे, मलनिःसारण वाहिन्यांचा जलाशयामध्ये निचरा होणार नाही याची दक्षता घ्यावी. त्याचप्रमाणे जलाशयाभोवती शोभिवंत वृक्ष व फुल झाडांची लागवड करणे व समर्पक भिंती चित्रे काढणे.
  - ix. शहरातील शिल्पे, कारंजे, जलाशये, भुयारीमार्ग, प्रमुख वारसा स्थळे (हेरिटेज इमारती) इत्यादी प्रमुख ठिकाणी एलईडी प्रकाश योजना व रोषणाई (Illumination) करणे.
  - x. शहरातील उद्यानांची स्वच्छता करणे व तेथे लँड स्केपिंग तसेच थीम बेस्ड बगीचे / वृक्ष लागवड करणे.
  - xi. शहरातील झोपडपट्टी / गावठाण परिसराची स्वच्छता करून त्यांचे सुशोभिकरण करणे.
  - xii. शहरांमध्ये आकर्षक सॅल्फी पॉइंटची निर्मिती करून शहराचे सुशोभिकरण करता येईल.
  - xiii. दुकानांवरील नामफलक हे साधारण एकाच प्रकारातील व रंगसंगतीतील करावे जेणेकरून शहराच्या सौंदर्यीकरणात भर पडेल.
  - xiv. शहरातील पदपथांवरील तसेच इतर ठिकाणांवर असलेल्या बाकांवर तसेच तत्सम फर्निचर (Street Furniture) यांचे एकसंधपणा व सौंदर्यीकरण करावे.
  - xv. शहरातील सुचना फलक, चिन्ह फलक/दिशादर्शक फलक (Signage) यांच्यात एकसुत्रीपणा (Uniformity) व रंगसंगती करावी.
४. अभियान राबविताना विचारात घ्यावयाच्या बाबी :-
- i. सदर अभियान राबविताना स्थानिक संस्कृती, शहराची पंरपरा व शहराचा इतिहास जोपासता येईल.
  - ii. शहराची नव्याने ओळख निर्माण करण्यासाठी शहराचे ब्रँडींग करता येईल.
  - iii. शहराच्या सुशोभिकरण व देखभालीसाठी खाजगी संस्थांची मदत घेता येईल तसेच सीएसआर निधी व लोकसहभागानून शहर सौंदर्यीकरणाची कामे करता येतील.
  - iv. ज्या खाजगी संस्थांमार्फत सुशोभिकरण व देखभाल करण्यात येणार आहे त्या ठिकाणी संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेचे व संबंधित खाजगी संस्थेचे प्रमाणबद्ध नामफलक/ब्रीदवाक्य लावता येतील तथापि, अशा संस्था जाहिरातीच्या माध्यमातून कोणतेही महसूल प्राप्त करू शकणार नाही.
  - v. शहर सौंदर्यीकरण अभियानासाठी नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांना स्व-निधीचा वापर करता येईल.

- vi. शहर सौंदर्यीकरणाच्या कामात प्लास्टीकचा वापर टाळावा, या कामी प्रक्रिया करून (Recycled) पुनर्वापर केलेल्या व पर्यावरण पूरक असलेल्या बाबींचा जास्तीत जास्त वापर करावा.
- vii. सदर अभियान यशस्वीरित्या राबविण्याच्या नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेस प्रोत्साहनपर बक्षिस योजना राबविण्यात येईल त्याबाबत शासनामार्फत स्वतंत्ररित्या सूचना निर्गमित करण्यात येतील.
- viii. शहर सौंदर्यीकरणाच्या अभियानात जास्तीत जास्त महाविद्यालयीन विद्यार्थी, युवक व महिलांचा सहभाग घेण्याच्या दृष्टीने प्रयत्न करावेत.
- ix. सदर अभियान राबवितांना स्थानिक सहकारी संस्था, सेवाभावी संस्था (NGOs), शैक्षणिक संस्था व शहरातील प्रतिष्ठीत व्यक्तींचे मार्गदर्शन घेऊन त्यांना शहर सौंदर्यीकरणाच्या अभियानात सहभागी करावे.
- x. सदर अभियानांतर्गत हाती घेतलेल्या उपक्रमाची छायाचित्रे, चलचित्रे व यशोगाथा तयार करण्यात याव्यात व त्या नगर विकास विभागामार्फत उपलब्ध करून देण्यात येणाऱ्या पोर्टलवर सादर करण्यात याव्यात. त्यामध्ये सुशोभिकरणाचे काम हाती घेण्यापूर्वीचे व काम पूर्ण झाल्यानंतरचे छायाचित्रे व चलचित्रांचा समावेश असावा.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेतांक २०२२०७२८१२०७२६६८२५ असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

Digitally signed by C Priyanka

Date: 2022.07.28 12:13:50 +05'30

(प्रियांका कुलकर्णी-छापवाले)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा.राज्यपाल महोदय यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई
- २) मा.मुख्यमंत्री महोदयांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय मुंबई-३२
- ३) मा.उपमुख्यमंत्री महोदयांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय मुंबई-३२
- ४) अपर मुख्य सचिव (नवि-१) नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- ५) प्रधान सचिव (नवि-२), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- ६) आयुक्त, सर्व महानगरपालिका
- ७) आयुक्त तथा संचालक, नगर परिषद प्रशासन संचालनालय, नवी मुंबई
- ८) सर्व जिल्हाधिकारी
- ९) मुख्याधिकारी, सर्व नगरपरिषद / नगरपंचायती
- १०) निवडनस्ती (नवि-२०)